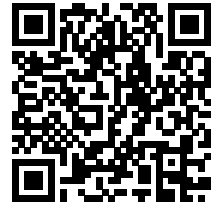

BLOG

Pautes pels centres educatius quan hi ha un cas de TCA

És clau oferir un espai segur amb relacions basades en el respecte, la col·laboració i la calidesa

ESTELA VALDIVIA PRIETO

Mestra especialista en pedagogia terapèutica de la Unitat Funcional Integrada de Trastorns de la Conducta Alimentària. Àrea de Salut Mental

Hospital Sant Joan de Déu Barcelona

Una de cada vint adolescents, la majoria dones, tenen un **trastorn de la conducta alimentària** (TCA). L'impacte de cada cas en l'entorn directe de cada una d'aquestes persones és inevitable i desperta tota mena de dubtes sobre com reaccionar, com ajudar i quin paper pot jugar cada un en la recuperació d'aquesta persona.

Els centres educatius són un d'aquests espais de referència en la infància i l'adolescència, on es relacionen amb els seus iguals i on es formen en el seu camí cap a l'edat adulta.

És molt habitual que els equips docents, un cop es confirma la sospita que una de les seves alumnes o un dels seus alumnes té un trastorn de conducta alimentària, es preguntin què han de fer i com ho han de fer.

No hi ha una única resposta, ja que cada cas requereix una actuació concreta. En aquest sentit, la coordinació educativa que s'estableix entre l'equip docent i els professionals que intervenen en el tractament d'aquesta persona és clau per realitzar les adaptacions necessàries que la persona amb TCA pot necessitar per assegurar la continuïtat del seu projecte personal.

En qualsevol cas, hi ha conceptes clau que poden servir de pauta pels centres educatius en el moment en què es detecta un cas de TCA en un dels seus alumnes o les seves alumnes.

PRESERVAR L'ESSÈNCIA DE CENTRE EDUCATIU

Els trastorns de la conducta alimentària són molt invasius i tenen un pes molt important en tots els espais de la persona; per això és tan important que el centre educatiu preservi el seu funcionament habitual i es mantingui com a espai acollidor i saludable per a l'alumna o alumne amb TCA on pugui continuar construint els seus projectes presents i de futur, socialitzar i aprendre. D'aquesta manera, queda en mans de l'equip de professionals especialitzats en salut mental, encarregar-se del tractament, el control i la supervisió de les pautes alimentàries, així com de l'abordatge psicoterapèutic.

En relació amb les qüestions acadèmiques pròpies de l'etapa formativa, és recomanable no generar expectatives partint del rendiment previ de l'alumna o l'alumne. És usual que la relació amb els estudis necessiti una revisió pel que fa a exigència, flexibilitat, organització, etc. Oferir-los les **adaptacions necessàries**, sobretot durant el tractament, és fonamental fins i tot per a aquell alumnat que no les hagi necessitat abans de manera prèvia.

PROMOURE UN BON CLIMA A L'AULA I AL CENTRE EDUCATIU

El centre educatiu és un dels espais de socialització i aprenentatge més importants durant la infantesa i l'adolescència, així que afavorir un clima agradable a l'escola o institut és primordial i un gran factor de protecció per a tot l'alumnat. Per a la persona amb un TCA, igual que per a la resta

dels seus companys i companyes, és molt important sentir que formen part del grup, que el centre educatiu és un lloc segur i que es desenvolupa sobre uns pilars de respecte, col·laboració i calidesa.

De vegades, les alumnes o els alumnes amb TCA es distancien de les seves companyes i companys o cercles d'amistat. El centre educatiu pot oferir oportunitats molt valuoses **promovent activitats grupals i col·laboratives en un entorn de confiança.**

És preferible evitar situacions en què l'alumne o l'alumna amb TCA se sentin assenyalats o exposats incòmodament. Per això es recomana deixar per un altre moment aquells temes en els quals pugui sentir que se l'interpel·la de manera directa.

RESPECTAR LA INTIMITAT DE L'ALUMNA O ALUMNE

Acceptar el trastorn i identificar les seves manifestacions vol temps i treball. **Respectar els ritmes de l'alumna o alumne amb TCA és primordial.** Sovint, amb la finalitat de protegir i acompanyar tant la persona en qüestió com la resta de companyes i companys, s'explica al grup classe què està succeint abans que la mateixa persona hagi entès i acceptat què li passa. Hem d'esperar i comptar amb el vistiplau de l'alumna o alumne i la seva família o tutors legals, abans de compartir amb la resta d'iguals la seva situació.

També és altament recomanable evitar fer observacions sobre l'evolució, tant física com emocional. Per exemple, és molt habitual dir-los: «estàs més guapa», «fas més bona cara», «se't veu molt millor»; aquests comentaris poden estar fonamentats en les nostres creences sobre el trastorn i no correspondre's amb la vivència de la persona amb TCA, podent generar un impacte negatiu en ella. Algunes alternatives poden ser: «teníem ganes de veure't», «ens alegrem que puguis tornar a l'escola». Mantenir la persona al focus, i no el TCA, pot ser d'ajuda a l'hora d'enfocar el seu acompanyament i la relació amb el professorat i els seus iguals.

CUIDAR EL VINCLE I ELS CANALS DE COMUNICACIÓ

Cuidar el vincle amb l'alumna o alumne amb TCA, sobretot quan l'assistència al centre educatiu es veu afectada pel tractament, és una cosa molt important en la qual cal invertir-hi esforços. D'acord amb la família i l'equip de professionals amb qui s'estigui realitzant el tractament, es poden establir breus trobades periòdiques amb la tutora, tutor o persona de significativa referència, per tal de fer un seguiment del seu

aprenentatge, conèixer l'estat de la relació amb les seves companyes i companys, escoltar les seves necessitats i inquietuds educatives, etc. De la mateixa manera, es recomana estar atent per si cal ajornar o aturar aquestes preses de contacte quan es consideri que no són necessàries o que estan generant malestar. Deixar clar a l'alumna o alumne com pot contactar amb nosaltres quan ho necessiti, sense la necessitat que estigui prèviament programat, és una bona alternativa. És molt important que quan comparteixin quelcom amb nosaltres, ells sentin que allò que expressen és escoltat, validat i lliure de comparacions.

CONFIAR EN EL TREBALL EN EQUIP

Molts agents de l'àmbit educatiu, social i clínic intervenen en l'acompanyament de la persona amb un TCA. També la família. És absolutament imprescindible que la **comunicació** entre tots els agents sigui fluida i de confiança mútua. Només treballant conjuntament i amb objectius compartits es podran dibuixar fulls de ruta que ofereixin camins coherents i sòlids. És important tenir present que l'evolució del trastorn pot ser fluctuant i que requereixi la flexibilitat, coneixement i implicació de totes les persones implicades.

